

§5

Hur står det till med den personliga integriteten? (SOU 2016:41)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.7.1-406/2016

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation

Ledamoten Frida Johansson Metso (L) och tjänstgörande ersättaren Inga-Lill Persson (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag som redovisas nedan.

Ärendet

Integritetskommittén, nedan kommittén, har kartlagt och analyserat risker för intrång i den personliga integriteten som kan uppkomma i samband med användning av informationsteknik. I delbetänkandet redogör kommittén för behandlingen av personuppgifter inom ett antal områden som en person kommer i kontakt med i olika livsskeden och gör en riskbedömning av dessa. Kartläggningen visar att det finns starka indikationer på allvarliga brister i informationssäkerheten i offentliga verksamheter. Kommittén klassar uppgifter inom socialtjänsten som allvarlig risk för den personliga integriteten och anser samtidigt att det inte finns ett behov att inrätta ett integritetsskyddsråd. Kommitténs slutsats är att användningen av modern teknik påverkar vår möjlighet att bestämma över vilka uppgifter om oss som andra ska få ta del av.

Förvaltningen delar kommitténs bedömningar i delbetänkandet.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 26 augusti 2016.

Förslag till beslut

Ordföranden föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag. Ledamoten Frida Johansson Metso (L) och tjänstgörande ersättaren Inga-Lill Persson (L) föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut

2. Att som svar på remissen från kommunstyrelsen anföra följande:

Det är av största vikt att de som söker stöd och hjälp hos Stockholms socialtjänst kan garanteras att deras uppgifter hanteras med största respekt för sekretess samtidigt som de erbjuds lättillgänglig service. I SOU 2016:41 ligger fokus på hur ny informationsteknik inom bland annat socialtjänsten kan innebära risker. Liberalerna anser att detta är en viktig aspekt, och vår socialnämndsledamot Frida Johansson Metso har också delvis varit med i utredningens arbete (begäran om entledigande 2014-07-30). Vi vill dock understryka att det finns viktiga aspekter kring sekretess och integritetsfrågor som tydligt underlättas av digitalisering och föreslår att socialnämnden kompletterar sitt svar på remissen med följande synpunkter.

Det är en grundläggande rättighet att kunna göra sig förstådd i kontakt med myndigheter. Att personer som inte talar svenska, eller förstår svenska begränsat, alltför sällan ges tillgång till tolk i kontakten med socialtjänsten är mycket allvarligt. En aspekt av detta är att sekretessen riskeras. När anhöriga används som tolkar är det inte möjligt att dölja privata frågor från dem. När papper som skickas hem med beslut behöver läsas på språkkaféer av främlingar för att få översättning sprids personlig information utan kontroll - den som ber om hjälp vet inte före översättningen vad hjälparen kommer få veta.

Liberalerna har motionerat till stadens kommunfullmäktige om vikten av en tolkgaranti i socialtjänsten. I förvaltningslagen § 8 bestäms att en myndighet bör anlita tolk vid behov när en person inte behärskar svenska. Det är inget absolut krav och Stockholm har inga riktlinjer för arbete med tolk. För Liberalerna är en bättre tolkpolitik frihetspolitik: Individen ges reell möjlighet att ta kontroll över sin egen situation och bli självständig. Liberalerna förespråkar en modell med fasta tolkar som, snarare än att hyra per timme, skulle ge bättre tillgång till tolk, och att dessa dessutom ges möjlighet att lära sig de komplicerade system de översätter. Det är dessutom god personalpolitik för tolkarna, eftersom det ger dem en bättre arbetssituation än de har idag, när de stressat springer mellan olika beställare med uppdrag från tolkförmedlingar. Det är också god personalpolitik gentemot Socialtjänstens anställda, då det minskar osäkerhet, missförstånd, stress och den frustration som följer av detta och underlättar relationen med de av stadens medborgare som personalen är iritade på att hjälpa.

Tolk är idag en bristvara, vilket leder till att en rätt till tolk klokt kan kombineras med att e-tjänsterna utvecklas för att underlätta att garantin efterlevs. Exempel på välfungerande e-tjänster finns inom hela staden (utmärkt noterad exempelvis i ärende 13) och teknik möjliggör information på flera språk. Att prioritera bör vara översätta e-blanketter exempelvis för att den enskilde ska kunna förbereda möten eller lämna klagomål, att beslut som meddelas ska göras så skriftligt på det egna språket samt sms-påminnelser på det egna språket inför möten. Detta är en mycket viktig aspekt på integritetsfrågan i digitaliseringens tid.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.